

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

28.02.2023 № 390

Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

1. Унести до Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 307, такі зміни:

1) у розділі I:

у пункті 1.1.2 глави 1.1:

після абзацу сімнадцятого доповнити новим абзацом вісімнадцятим такого змісту:

«користувач СУР – фізична особа, уповноважена учасником ринку на здійснення операцій на ринку електричної енергії із застосуванням СУР, та інформація щодо якої внесена ОСП до реєстру користувачів СУР;».

У зв'язку з цим абзаци вісімнадцятий – сорок четвертий вважати відповідно абзацами дев'ятнадцятим – сорок п'ятим;

після абзацу тридцять шостого доповнити новим абзацом тридцять сьомим такого змісту:

«реєстр користувачів СУР – реєстр, створення та адміністрування якого забезпечується ОСП, та який містить інформацію щодо користувачів СУР;».

У зв'язку з цим абзаци тридцять сьомий – сорок п'ятий вважати відповідно абзацами тридцять восьмим – сорок шостим;

після абзацу сорокового доповнити новим абзацом сорок першим такого змісту:

«сальдоване значення зареєстрованих обсягів електричної енергії – це різниця між сумарним обсягом купівлі електричної енергії учасником ринку за двосторонніми договорами, купівлі електричної енергії на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та імпорту електричної енергії та

сумарним обсягом продажу електричної енергії учасником ринку за двосторонніми договорами, продажу електричної енергії на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та експорту електричної енергії;».

У зв'язку з цим абзаци сорок перший – сорок шостий вважати відповідно абзацами сорок другим – сорок сьомим;

пункт 1.8.4 глави 1.8 викласти в такій редакції:

«1.8.4. АР здійснює спостереження за ринком електричної енергії з метою виявлення маніпулювання, у тому числі здійснює аналіз джерела походження електричної енергії.

Учасникам ринку електричної енергії забороняється здійснювати маніпулювання на ринку електричної енергії.

Маніпулюванням на ринку електричної енергії, щодо якого здійснюється аналіз є:

наявність в учасника ринку, крім виробників та гарантованого покупця, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період;

подання заявок на продаж на РДН або ВДР, обсяги електричної енергії в яких на момент подання заявки не забезпечені на розрахунковий період потужностями власної генерації та/або обсягами купівлі на РДД, та/або імпорту, та/або акцептованої купівлі на РДН або ВДР;

У випадку виявлення дій або бездіяльності зі сторони учасника ринку, що містять ознаки маніпулювання, АР аналізує дані, отримані за результатами спостереження, та не пізніше 17:00 другого робочого дня від дня виявлення ознак маніпулювання повідомляє про це Регулятора та відповідного учасника ринку із наданням результатів аналізу діяльності цього учасника.

АР здійснює спостереження та повідомляє Регулятора не пізніше 17:00 другого робочого дня щодо наступних дій учасника ринку:

наявність в учасника ринку, який є СВБ, крім виробників та гарантованого покупця, величини негативного небалансу в обсязі, що перевищує 15 % від сумарного обсягу купленої та імпортованої електричної енергії учасниками балансуючої групи за торговий день d, за оперативними даними комерційного обліку;

надання учасником ринку неправдивої інформації ОСП.»;

доповнити главу 1.11 після пункту 1.11.8 новим пунктом 1.11.9 такого змісту:

«1.11.9. Авторизація користувачів у СУР здійснюється за умови включення такого користувача до реєстру користувачів СУР.».

У зв'язку з цим пункт 1.11.9 вважати пунктом 1.11.10;

пункт 1.12.8 глави 1.12 викласти в такій редакції:

«1.12.8. ОСП надає учасникам ринку доступ до СУР через користувачів СУР.

ОСП організовує навчання уповноважених осіб учасників ринку користуванню СУР та забезпечує підтримку та інструктування.

ОСП на підставі заяви учасника ринку протягом двох робочих днів включає дані щодо уповноважених осіб цього учасника ринку до реєстру користувачів СУР.

Зміна учасника ринку, на користь якого користувач СУР уповноважений на здійснення операцій у СУР, забезпечується ОСП упродовж двох робочих днів за заявою учасника ринку, що бажає уповноважити такого користувача СУР на здійснення операцій у СУР на його користь та за умови надання письмової згоди цього користувача СУР.

ОСП повідомляє відповідних учасників ринку про зміну користувачем СУР учасника ринку, на користь якого користувач СУР уповноважений на здійснення операцій у СУР.

Виключення ОСП користувача СУР з реєстру користувачів СУР відбувається протягом двох робочих днів за заявою учасника ринку, на користь якого такий користувач СУР уповноважений на здійснення операцій у СУР.

Користувач СУР може бути уповноважений на здійснення операцій у СУР лише одним учасником ринку.

ОСП повідомляє учасникам ринку про включення/зміну/виключення їхніх уповноважених осіб із реєстру користувачів СУР.

ОСП надає Регулятору доступ до реєстру користувачів СУР.»;

2) доповнити главу 6.1 розділу VI після пункту 6.1.11 новим пунктом 6.1.12 такого змісту:

«6.1.12. Для СВБ, яка є електропостачальником та не провадила ліцензовану діяльність з постачання електричної енергії споживачу, купівлі-продажу електричної енергії на ринку електричної енергії або не здійснювала експорт-імпорт електричної енергії, або є трейдером та не провадила ліцензовану діяльність з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності), протягом декади, що передує декаді, до якої відноситься торговий день d , розмір необхідної фінансової гарантії для кожного торгового дня d до моменту виконання фінансового зобов'язання СВБ за повну декаду розраховується за формулою

$$FG_{gr,d,z} = (Wsel_{gr,d,z} \cdot K_{gr,d,z}^{sell,n} + Wcons_{gr,d,z}^h \cdot K_{gr,d,z}^{cons,n}) \cdot N_{gr} \cdot d-30_{max}^d(IMSP_{z,t}) + Dt_{gr,d,z},$$

де $K_{gr,d,z}^{sell,n}$ – коефіцієнт, що визначає забезпечення обсягів продажу потужностями власної генерації до моменту виконання фінансового зобов'язання СББ за повну декаду, та визначається за формулою

якщо $(Wsel_{gr,d,z} \leq 24 \cdot \sum_{mp}^{gr} \sum_e^{mp} W_{л.п.е})$, то $K_{gr,d,z}^{sell,n} = 1$, інакше $K_{gr,d,z}^{sell,n} = 2$;

$Wcons_{gr,d,z}^h$ – максимальний обсяг споживання СББ за історичними даними, що визначається за формулою

$$Wcons_{gr,d,z}^h = \max \sum_{mp}^{gr} \sum_{TKO}^{mp} Wcons_{TKO,d,z}^h,$$

де $Wcons_{TKO,d,z}^h$ – обсяг споживання по кожній ТКО учасника ринку за історичними даними перед торговим днем d .

Якщо в учасника ринку відсутня інформація щодо обсягів споживання по відповідному об'єкту споживача за історичними даними за останні 365 днів, то $Wcons_{TKO,d,z}^h = P_e^{cons} \cdot 24$,

де P_e^{cons} – дозволена потужність об'єкта споживача, з яким укладено договір про постачання електричної енергії споживачу, визначена умовами договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, МВт.

До запуску електронної платформи Датахаб ОСР за запитом електропостачальника надає АР та цьому електропостачальнику дані щодо максимальних обсягів споживання за історичними даними $Wcons_{TKO,d,z}^h$ або дозволеної потужності об'єктів споживачів P_e^{cons} , яким цей учасник ринку постачатиме електричну енергію.

$K_{gr,d,z}^{cons,n}$ – коефіцієнт, що визначає забезпечення обсягів споживання потужностями власної генерації до моменту виконання фінансового зобов'язання СББ за повну декаду та розраховується за формулою,

якщо $(Wcons_{gr,d,z} \leq 24 \cdot \sum_{mp}^{gr} \sum_e^{mp} W_{л.п.е} - Wsel_{gr,d,z})$,
то $K_{gr,d,z}^{cons,n} = 0$, інакше $K_{gr,d,z}^{cons,n} = 1$;

$d-30_{max}^d(IMSP_{z,t})$ – максимальна ціна небалансу електричної енергії за попередні 30 днів перед торговим днем d по кожній зоні z .

Моментом виконання фінансового зобов'язання СББ за повну декаду є момент фактичного виконання фінансових зобов'язань СББ з розрахунків за небаланси електричної енергії за декаду, що є наступною за декадою, до якої відноситься торговий день d , з якого фінансова гарантія для СББ розраховувалась згідно з цим пунктом, та впродовж кожного дня якої СББ провадила ліцензовану діяльність на ринку електричної енергії.

Розрахунок фінансової гарантії після виконання фінансового зобов'язання СВБ за повну декаду, здійснюється згідно з пунктом 6.1.11 цих Правил.».

У зв'язку з цим пункти 6.1.12 – 6.1.22 вважати відповідно пунктами 6.1.13 – 6.1.23.

2. Унести до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 308, такі зміни:

1) у розділі I:

у пункті 1.1.5 глави 1.1:

після абзацу дванадцятого доповнити новим абзацом тринадцятим такого змісту:

«реєстр користувачів програмним забезпеченням ОР – реєстр, що містить інформацію стосовно осіб, уповноважених учасником РДН/ВДР на здійснення операцій на РДН/ВДР із застосуванням програмного забезпечення ОР, створення та адміністрування якого забезпечується ОР;».

У зв'язку з цим абзаци тринадцятий – дев'ятнадцятий вважати відповідно абзацами чотирнадцятим – двадцятим;

абзац дев'ятнадцятий викласти в такій редакції:

«уповноважена особа учасника РДН/ВДР – фізична особа, уповноважена учасником РДН/ВДР на здійснення операцій на РДН/ВДР із застосуванням програмного забезпечення ОР або підписання відповідних документів, передбачених цими Правилами;»;

доповнити пункт 1.3.6 глави 1.3 новим підпунктом такого змісту:

«8) повідомляти учасникам РДН/ВДР про включення/зміну/виключення їхніх уповноважених осіб до/із реєстру користувачів.»;

доповнити пункт 1.4.3 глави 1.4 після підпункту 5 новим підпунктом 6 такого змісту:

«6) здійснювати операції на РДН та ВДР через уповноважених осіб учасника РДН/ВДР;».

У зв'язку з цим підпункт 6 вважати підпунктом 7;

у главі 1.5:

пункт 1.5.2 викласти в такій редакції:

«1.5.2. ОР розробляє та затверджує інструкцію з користування програмним забезпеченням ОР, яка має бути оприлюднена на його вебсайті.»;

пункт 1.5.4 викласти в такій редакції:

«1.5.4. ОР надає учасникам РДН/ВДР доступ до програмного забезпечення ОР через уповноважених осіб учасника РДН/ВДР, які внесені до реєстру користувачів програмним забезпеченням ОР.

ОР організовує навчання уповноважених осіб учасників РДН/ВДР користуванню програмним забезпеченням ОР та забезпечує підтримку та інструктування.

ОР на підставі заяви учасника РДН/ВДР, що бажає уповноважити на здійснення операцій у програмному забезпеченні ОР на його користь уповноважену особу учасника РДН/ВДР, протягом двох робочих днів включає дані щодо уповноваженої особи такого учасника РДН/ВДР до реєстру користувачів програмним забезпеченням ОР.

Зміна учасника РДН/ВДР, на користь якого уповноважена особа учасника РДН/ВДР уповноважена на здійснення операцій у програмному забезпеченні ОР, забезпечується ОР упродовж двох робочих днів за заявою учасника РДН/ВДР, що бажає уповноважити таку особу на здійснення операцій у програмному забезпеченні ОР на його користь, та за умови надання письмової згоди цієї особи.

ОР повідомляє відповідних учасників РДН/ВДР про зміну уповноваженою особою на здійснення операцій на РДН/ВДР із застосуванням програмного забезпечення ОР учасника РДН/ВДР, на користь якого така уповноважена особа учасника РДН/ВДР уповноважена на здійснення операцій на РДН/ВДР із застосуванням програмного забезпечення ОР.

Виключення ОР уповноваженої особи учасника РДН/ВДР з реєстру користувачів програмним забезпеченням ОР відбувається протягом двох робочих днів за заявою учасника РДН/ВДР, на користь якого така уповноважена особа учасника РДН/ВДР уповноважена на здійснення операцій на РДН/ВДР із застосуванням програмного забезпечення ОР.

Уповноважена особа учасника РДН/ВДР може бути уповноважена на здійснення операцій у програмному забезпеченні ОР лише одним учасником РДН/ВДР.

ОР надає Регулятору доступ до реєстру користувачів програмним забезпеченням ОР.»;

2) у главі 3.2 розділу III:

після пункту 3.2.12 доповнити новим пунктом 3.2.13 такого змісту:

«3.2.13. Після «закриття воріт РДН» ОР здійснює перевірку загального обсягу продажу електричної енергії на добу постачання в заявках на продаж учасників РДН/ВДР.

У разі подання електропостачальником та/або трейдером заявок на продаж на РДН загальним обсягом продажу електричної енергії на добу постачання, що перевищує 50 МВт*год, та за умови наявності однієї з таких обставин:

учасник РДН/ВДР, що подав заявку, не здійснював продаж електричної енергії на РДН/ВДР протягом попередніх 90 днів;

в учасника РДН/ВДР, що подав заявку, протягом попередніх 90 днів змінився керівник та/або уповноважена особа, що здійснює операції на РДН та ВДР;

заявлений учасником РДН/ВДР загальний обсяг продажу електричної енергії на добу постачання перевищує максимальний добовий обсяг, що подавався ним протягом попередніх 90 днів, більше ніж у 2 рази,

ОР не пізніше 12:05 звертається до ОСП із запитом щодо надання підтвердження забезпечення потужностями власної генерації та/або обсягами купівлі на РДД, та/або імпорту заявлених учасником ринку на продаж на РДН обсягів електричної енергії в торговій зоні по кожному розрахунковому періоду доби постачання.

ОСП до 12:25 надає ОР інформацію щодо підтвердження забезпечення обсягами потужностей власної генерації та/або купівлі на РДД, та/або імпорту заявлених учасником ринку на продаж на РДН обсягів електричної енергії станом на 11:30 у торговій зоні по кожному розрахунковому періоду доби постачання.

Якщо надана ОСП на запит ОР інформація не підтверджує забезпечення заявлених для продажу на РДН обсягів електричної енергії, то такі обсяги вважаються непідтвердженими.

У випадку ненадання ОСП інформації на запит щодо надання підтвердження забезпечення потужностями власної генерації та/або обсягами купівлі на РДД, та/або імпорту заявлених учасником ринку на продаж на РДН обсягів електричної енергії ОР використовує максимальний обсяг продажу на РДН учасника ринку, наданий ОСП.

У разі непідтвердження забезпечення обсягами потужностей власної генерації та/або купівлі на РДД, та/або імпорту заявлених учасником ринку на продаж на РДН обсягів електричної енергії в торговій зоні по кожному розрахунковому періоду доби постачання ОР відхиляє заявки на торги на РДН та ВДР і, починаючи з доби, наступної за днем звернення ОР із відповідним

запитом до ОСП, призупиняє участь такого учасника у РДН та ВДР строком на 7 календарних днів.

Обмін інформацією на виконання положень цього пункту між ОСП та ОР відбувається за визначеними сторонами каналами зв'язку.».

У зв'язку з цим пункт 3.2.13 вважати пунктом 3.2.14;

у пункті 3.2.14 цифри та знак «12:00» замінити цифрами та знаком «12:30»;

3) у додатку 7:

у пункті 1.4 глави 1 абзаци четвертий – шостий замінити чотирма новими абзацами такого змісту:

«маніпулюванням ринком є:

подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що дає неправдиві чи такі, що вводять в оману, сигнали щодо пропозиції, попиту або ціни продукту, якого така заявка стосується;

подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що встановлює ціну одного або кількох продуктів на штучному рівні, уповноваженими особами учасника або учасниками РДН/ВДР, які діють узгоджено;

подання заявок на продаж на РДН або ВДР, обсяги електричної енергії в яких на момент подання заявки не забезпечені на розрахунковий період потужностями власної генерації та/або обсягами купівлі на РДД, та/або імпорту, та/або акцептованої купівлі на РДН або ВДР.»;

пункт 4.3 глави 4 доповнити новим підпунктом такого змісту:

«4) подавати до ОР інформацію щодо уповноважених осіб учасника РДН/ВДР, які уповноважуються учасником РДН/ВДР на здійснення операцій на РДН/ВДР із застосуванням програмного забезпечення ОР на користь такого учасника РДН/ВДР.»;

у пункті 4.4 глави 4:

абзац перший викласти в такій редакції:

«4.4. Учасникам РДН/ВДР та уповноваженим особам учасника РДН/ВДР заборонено:»;

підпункт 2 викласти в такій редакції:

«2) здійснювати будь-які узгоджені дії з іншими учасниками РДН/ВДР або їх уповноваженими особами, у тому числі проводити попередні домовленості щодо торгівлі на РДН та/або ВДР, що можуть змінити формування цін, за рахунок справедливої конкурентної взаємодії між попитом і пропозицією;».

Директор
Департаменту енергоринку

І. Сідоров